

Wandelroute

Uffelter Binnenveld

Uffelter Binnenveld

Tussen Uffelte en Havelte ligt het Uffelter Binnenveld. Het zal moeite kosten om elders 100 hectare Drents landschap te vinden dat zo gevarieerd is. U vindt er dicht bos, besloten heideveldjes met grillig gevormde dennen, raadselachtige bosvijvers, bloeiende schraallandjes en enkele tot de rand gevulde veentjes.

In 1999 presenteerden we ook een wandeling over het Uffelter Binnenveld. Het gebied is sindsdien dag in, dag uit mooier geworden... Het loont de moeite om er weer 'ns een kijkje te nemen.

De route over het Binnenveld is met uitzondering van een 'uitstapje' naar het Eupen Barchien aangegeven met paaltjes met een paarse kop.

1 Vanaf het informatiebord volgt u het paadje tot de driesprong aan de bosrand.

Het meest opvallende trekje van het Uffelter Binnenveld is de afwisseling tussen hogere, geaccidenteerde bospercelen en kletsnatte lage delen. Het terrein is een smalle dekzandrug op de flanken van de Havelterberg langs de rand van het beekdal van de oude Dwingelerstroom. In dit stroomdal werd indertijd de Drentsche Hoofdvaart gegraven.

Rechts van het pad ligt een uitgestrekt gebied met veentjes waar Veenpluis en Zonnedauw zich goed thuis voelen. Opmerkelijk is dat dit natte veld een flink stuk hoger ligt dan de weilanden erachter richting Drentsche Hoofdvaart. Een dichte keileemlaag zorgt er hier voor dat het water niet naar diepere regionen kan afstromen.

Het ven links van het pad kleurt 's zomers felgroen als het Waterdriblad vrijwel het hele oppervlak van het ven begroeit. Met name in mei en juni zorgt het voor een spectaculair schouwspel met een zee van witte bloemetjes.

2 Op de driesprong gaat u links af. Het pad brengt u door het bos naar het wildrooster aan de overkant van het veld.

In het bos ligt rechts van het pad een vijvertje, aan de andere kant van het pad liggen nog twee van zulke poeltjes. Langs het pad ligt een betonnen trapje dat in de vijver lijkt af te dalen. Rond de vijvers liggen enorme brokken beton.

Op deze plek lagen in de oorlog bunkers voor afweergeschut van het vliegveld Havelte waar de bezetter in 1942 mee begon te bouwen. Flietherhorst Havelte was het grootste bouwproject dat de Duitsers in Drenthe realiseerden. Reeds voor de basis in gebruik kon worden genomen, werd Havelte een geliefd doelwit van geallieerde bombardementen. Feitelijk is het vliegveld nooit voltooid, al konden er op het laatst wel vliegtuigen landen en opstijgen.

Op 9 april 1945 - vlak voor de komst van de geallieerde troepen - bliezen de Duitsers het hele complex op. Sindsdien zijn de bunkers op het Binnenveld stille bosvijvertjes met donkerbruin water waar kikkers en salamanders zich thuis voelen.

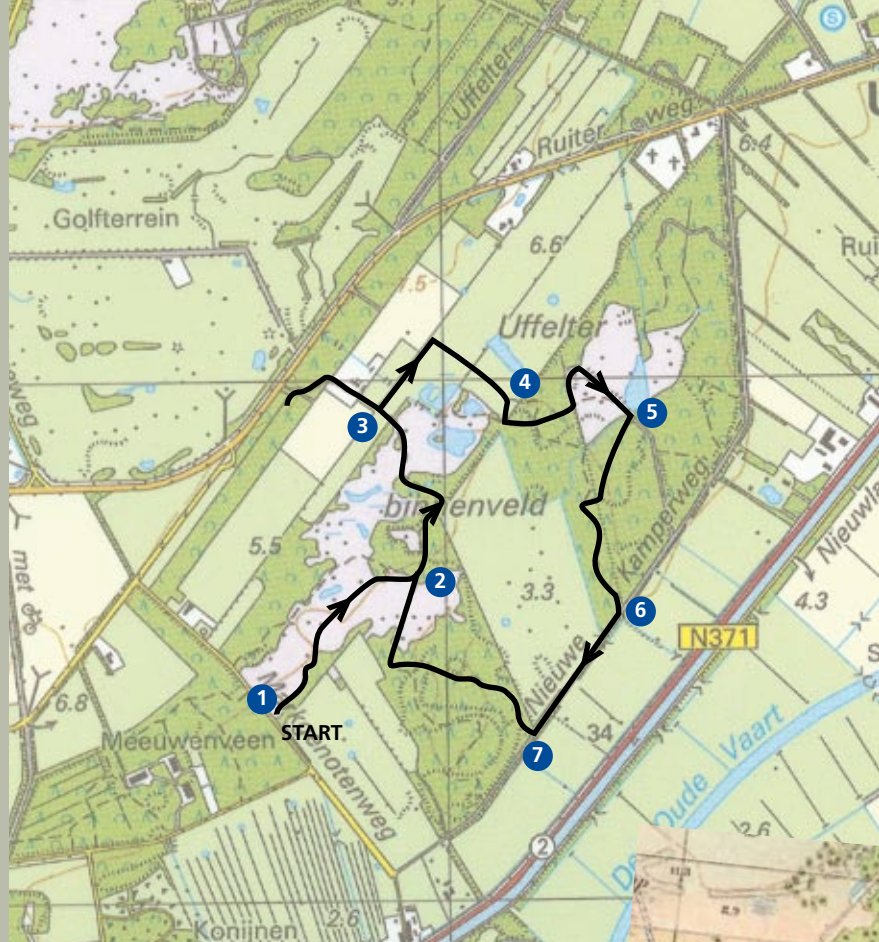

foto: Jaap de Vries

Lengte route 3,5 km.

Benodigde tijd 1 uur.

Begaanbaarheid paden Het noordoostelijke deel van de route kan soms nogal nat zijn en dan is waterdicht schoeisel dringend gewenst.

Startpunt Informatiebord van Het Drentse Landschap links van de Markegenotenweg. (Vanaf de Drentsche Hoofdvaart de afslag Uffelte nemen, de doorgaande weg langs het dorp volgen, tegenover de golfbaan bij de groene wegwijzer linksaf de Uffelterkerkweg en na zo'n 200 meter opnieuw linksaf de Markegenotenweg.)

Honden Niet toegestaan vanwege runderen en schapen op het terrein.

Openbaar vervoer Vanaf stations Assen en Meppel te bereiken met buslijn Assen-Meppel (bushalte Uffelte Rijksweg-Anserweg). Zie www.9292ov.nl of bel (0900) 9292.

foto: Jaap de Vries

Waterdrieblad

foto: Joop van de Merbel

Bruine kikkers

Situatie ca. 1900

3 Vóór het wildrooster volgt u rechtsaf het paadje langs het raster. Misschien echter moet u hier eerst even via het rooster het veld verlaten. Voorbij de boerderij ligt in het bos in de bocht van het bospad links tussen de bomen het Eupen Barchien. Daarna gaat u terug en vervolgt u de route langs het raster. Aan het eind van het veld maakt het pad een haakse bocht.

Het Eupen Barchien is een grafheuvel uit de midden-bronstijd die rond 1500 v.Chr. opgeworpen werd over de lichamen van twee doden. Archeologen vonden in het graf onder andere een bronzen beitel. Ook ontdekten ze dat na de eerste bijzettingen later in de rand van de heuvel nog een vijftal mensen begraven waren.

Terug op het Binnenveld loopt u eerst een stuk over cultuurgrond die Het Drentse Landschap aan het begin van de jaren negentig aan het terrein kon toevoegen. Begrazing door een groepje Schotse hooglanders en een kleine kudde heideschapen moet ervoor zorgen dat de vergrassing wordt tegengegaan en dat het veld verder verschraalt. Ook zorgen de dieren ervoor dat opschot van bomen en struiken tijdig wordt weggepeuzeld.

Ondanks hun vervaarlijke voorkomen zijn hooglanders uiterst rustige dieren die volstrekt hun eigen gang gaan en wandelaars nauwelijks een blik waardig gunnen. Het beste kunt u ze dus ook maar negeren... Loop nooit dwars door de kudde heen, zeker niet als er kalfjes zijn. Dit zal de dieren onrustig maken.

Lijsterbes

foto: Geert de Vries

4 Bij de bosrand aangekomen loopt u linksaf door de wal het bos in. Vervolgens gaat de route op de driesprong linksaf.

In het bos ervaart u de grilligheid van het terrein. Deze gesteldheid verklaart meteen waarom op zo korte afstand van de dorpsgebieden van Uffelte en Havelte het Binnenveld vrijwel onaangetast bleef liggen. De grotendeels kale zandduinen waren destijds volgens de boeren de moeite van het ontginnen niet waard...

Ook de naam Binnenveld herinnert aan de bijzondere ligging van het terrein. Meestal was het vroeger in Drenthe zo dat het veld achter de es en het beekdal lag. Soms echter, zoals hier bij het Uffelter Binnenveld, lagen dorpen zo dicht bij elkaar dat de cultuurgronden een heideterrein helemaal omsloten tot een 'binnenveld'.

Op het veld bij het veentje is in bepaalde delen van het jaar goed te merken hoe nat het veld hier geworden is. Sinds 1998 zorgt het dempen van een op sommige plaatsen wel drie meter diepe sloot dwars over het terrein ervoor dat er nauwelijks water in de richting van de Drentsche Hoofdvaart afstroomt, waardoor het Binnenveld steeds natter wordt.

5 Via het heideveldje gaat u bij het veentje aan uw linkerhand rechtsaf het bos in.

Op de kaart uit 1920 is het Binnenveld nog vrijwel boomloos ingetekend. Pas in de jaren daarna begon de hei bebost te raken; deels als gevolg van natuurlijk opschot, toen de schaapskudden van de heide verdwenen, deels ook bewust aangeplant als productiebos. De beboste heide is te herkennen aan het feit dat de Grove dennen ook onderaan nog sterk vertakt zijn. Met andere woorden: de bomen hadden hier in hun jonge jaren alle ruimte.

Dit deel van de bossen van het Binnenveld is nog herkenbaar als 'keurig' productiebos, maar vrijwel overal is het natuurlijker aan het worden en ziet u de kenmerken van de oorspronkelijke Drentse bossen met veel Eik en Hulst op de voorgrond treden. 's Zomers is de bosbodem bedekt met velden Brede stekelvaren.

De rechte walletjes door het bos zijn indertijd door de grondeigenaren als

perceelgrens aangelegd. De grillige lijnen van de sloten kris-kras door het bos zijn resten van kilometerslange loopgraven. De Duitsers hebben ze laten graven om zoveel mogelijk van de activiteiten ter plaatse aan het oog te onttrekken.

6 Het bospad brengt u naar een breed zandpad waar u rechtsaf gaat.

Dit oude zandpad volgt de grens van het beekdal van de oude Dwingelerstream en het Binnenveld. Aan het eind van het bos ziet u opnieuw het tracé van de sloot die tot voor kort het veld ontwaterde.

Het grasland rechts werd in de eerste jaren van de twintigste eeuw aangelegd, nadat er een dikke laag zand gewonnen was voor de trambaan langs de Drentsche Hoofdvaart. Een eindje verderop ziet u een merkwaardig heuveltje in het land liggen. Hier stond vroeger een huisje. Alle grond eromheen is destijds weggegraven.

foto: René Manger

Mooie mannen op de plas De visplas van Exloërkijl fungeert als overwinteringsplek van honderden watervogels, in overgrote meerderheid Wilde eenden. We zijn snel geneigd onze aandacht aan zeldzamer vogelsoorten te schenken - er zijn naar schatting een miljoen Wilde eenden in Nederland - maar de *Anas platyrhynchos* blijft een opvallende verschijning. De kop van het mannetje is glanzend groen. Hij heeft een witte halsband, een bruine borst, twee gekrulde zwarte veertjes aan de staart en voor de rest een grotendeels grijs verenpak. Het vrouwtje is onopvallend bruin met donkere vlekken en weet zich prima aan de wallenkant te verstoppert.

Wat veel mensen niet weten, is dat ook het mannetje aan het eind van de zomer zijn fraaie verenkleed verliest en er dan uitziet als een wat donker gekleurd vrouwtje. Enige tijd later, in het najaar, komen de mannelijke kleuren dan weer terug. Vanaf dat moment worden de paartjes gevormd. Niet zelden laat een aantal heren de keuze op hetzelfde vrouwtje vallen en is het een tijdje buitengewoon onrustig op het water...

7 Voorbij het open terrein gaat u weer rechtsaf en komt u weer in het bos. Aan de rand van het bos gaat u op de driesprong rechtsaf.

Als u het raster passeert, zijn goed de effecten van een groot aantal jaren begrazing door schapen en runderen te zien. Binnen het raster ontbreekt de ondergroei vrijwel helemaal. Erbuiten krijgen bomen en struiken alle kans om

zich te vestigen. Met name de Lijsterbes groeit hier explosief.

8 Op de volgende driesprong gaat u linksaf. U bent terug op het pad waar u de wandeling begon.

foto: Jaap de Vries

Het Drentse Landschap

© Stichting 'Het Drentse Landschap' (juni 2007)

Bezoekadres: Kloosterstraat 5 – 9401 KD Assen – Postadres: Postbus 83 – 9400 AB Assen

Tel. (0592) 31 35 52 – e-mail: mail@drentslandschap.nl